

MAHALLIY “DSP” ISHLAB CHIQRISH KORHONALARINI QURISH

TMTI “Avtomatlashtirish va boshqarish” kafedrası o`qıtuvchısı:

Mengatova Xurshida Toshmuxamatovna

xurshidamengatova@gmail.com +99890519 00 72

Termiz muhandislik-texnologiya instituti talabası:

Choriyev Bobir Bohodir o`g`li

boburchoriyev73@gmail.com , +998(94)599 54 55

Kalit so`z: qamish, tabiatga, hayvonot, DSP, ovloq joylarda, Ijtimoiy soha obyektlari

Anatatsiya: Qurilish sohasida qo`llaniladigan DSP maxsulotini ishlab chiqarish, arzon, sifatli, ekologik tabiiy maxsulotni mahalliyashgan kichchik korxonalarini qurish va undan foydalanish g`oyasi yoritilgan. Surxondaryo viloyati hududida o`sadigan qamishzorlardan foydalanish ko`zda tutilgan.

Аннотация: Освещена идея производства древесностружечных изделий, применяемых в строительной отрасли, строительства и использования на локализованных малых предприятиях недорогой, качественной, экологической натуральной продукции. Планируется использовать тростниковые заросли, произрастающие в Сурхандарьинской области.

Synopsis: The idea of manufacturing chipboard products used in the construction industry, building and using localized small enterprises of low-cost, high-quality, ecological natural products is highlighted. It is planned to use reed beds growing in Surkhandarya region.

Oddiygina qamishdan mebel tayyorlanishiga ishonasizmi? Surxondaryo viloyatida 10 ming gektar yer maydonida yovvoyi tarzda qamish o`sadi. Termiz va Muzrabot tumani aholisi yaxshi bilishadi, bundan bir necha yil oldin, Kuz mavsumida qamishzorlarning yoqilishi oqibatida qamishning qora kuyindisi tevarak-atrofni ifloslantirib, kishini xunob qilar edi. Qamishzorlar yoqilishi tabiatga, hayvonot olamiga jiddiy zarar yetkazib, atmosferani ifloslar edi. 2017-yildan boshlab bunday salbiy holatlarga chekqo`yildi. Ijtimoiy soha obyektlari, noturar va aholi turar joylari uchun sifatli, arzon, zamonaviy qurilish materiallari zarur bo`lmoqda. Qurilish ishlari qiymatining 55—60 foizini qurilish materiallari tashkil etishini, zamonaviy arxitektura yangi, sifatli, arzon, yengil va zilzilabardosh, innovatsion qurilish materiallarini talab etishini inobatga oladigan bo`lsak, tarmoq taraqqiyoti ahamiyatini his qilish qiyin emas. 2017-yilga qadar tarmoqda 7995 ta korxonalar mavjud bo`lgan. Ayni kunda yurtimizda 10552 ta qurilish materiallari ishlab chiqaruvchi korxonalar faoliyat yuritmoqda. O`tgan yili 120 turdagi qurilish materiallari ishlab chiqarilgan bo`lsa, bugungi kunda ular soni 180 dan oshib ketdi.

Surxondaryo viloyatida ham qamishdan DSP ishlab chiqarish bo`yicha yirik loyiha amalga oshirilmoqda. Muzrobod tumanida “Surxon KSP-Grand” MChJ tomonidan yillik quvvati 150 ming kub metr DSP ishlab chiqarish yo`lga qo`yiladi. Loyiha qiymati 9,1 mln dollar bo`lib, bu yerda 200 ta doimiy va 2000 ga yaqin mavsumiy ish o`rinlari yaratiladi. Hozirda bu yerda uskunalarini o`rnatish va qurilish-montaj ishlari davom etyapti. Ushbu loyiha ham momaygina daromat va tabiatni ifloslanishiga qarshi kurashga kata yordam beradi. Qshloqlarni chekka joylarini, ovloq joylarda o`svuvchi qamish va shunga o`xshash osmliklardan tozalash maqsadida fermerlar yoki toza xudud ishchilari tomonidan yondirilib yuboriladi, buning tutuni va bu blan

birga uning uchayotgan kuli maxaliy axoliga zarar keltiradi. Shunday ov;loq joylarda xar xil zara kunandalar ozlariga uy qilib olishadi va tabiyki maxali axoliga zarar bermasdan qoymaydi. Bizning ushbu loyihimiz ushbu talofatlarni oldini olib va keraksz qamish-u xas xashaklarda qurilish uchun muxim bolgan maxsulot yani Dspni ishlab chiqaramiz. Yog`och qirindilaridan tayorlangan dspga nisbatan qamishdan tayotlangan dspni umri uzoq boladi, nega deganda yog`ochga nisbatan qamishning namni oziga tortish darajasi kam roq boladi, nam tekkandan keyin barchamizga malomki dsp shishadi va ozining mustaxkamlik sifat darajasini kamaytiradi.

Ushbu loyihaning asosiy mazmunlaridan biri atrof muhitni tozalash musrlar va yondrilgandan kingi tutinlarning bolmasligi atrof muxitning tozalash va u blan birga chiqindidan qurilish materialini ishlab chiqarish, yurtimizga kopayib borayotgan ishsizlarni ish blan ta`minlash va ishlab chiqilgan maxsulotni chetellarga inport qilish va katta daromat keltirish. Ushbu qurilish materialining ijtimoiy iqtisodiy rivojlanishiga ta`siri, chettan kelayotgan dsp maxsulotiga nisbatan ancha arzon shu blan birgalikda 100ga yaqin insonlarni ish blan ta`minlaydi.

Ushbu loyihaning asosiy yangilik tomoni keraksiz atrof muxitning ifloslanishiga sabab bolayotgan qamish va shunga oxshash narsalardan foydalanib qurilish materialini bolgan dsp maxsuloti tayorlanadi. Va holangki ushbu maxsulot yogoch qirindisidan tayorlangan dspdan mustaxkam va kam xarajatli.

Ishdan kutilayotgan natija atrof muxitni tozalash va ishsizlarni ish blan taminlashdan tashqadi arziyas axlat xas xashaklardan qurilish materyalini ishlab chiqarish kam xarajat qilib kop foyda tushiriladi. Maxsulotning sifatini yog`och qirindisidan ishlab chiqarilga dspdan kora balandligi unga bolgan haridorni kopaytiradi, qamish va yog`och qirindisidan tayorlangan dsp maxsulotini ortasida xec qanaqa farqi bolmaydi vazn jixatidan.

Qamishdan tayorlangan dsp maxsulotining bozorda yog`och qirindisidankora xoridori kop boladi chunki, qamishdan tayorlangan dspning mustaxkamligi va namlikka chidamliligi jihatidan ajralib turadi.

Ayni kunlarda DSP mahsulotlari qo`shni Afg`oniston va Tojikiston Respublikalariga ham eksport qilinmoqda. Ishlaganing sari, yangi g`oya va tashabbuslar yaratilaveradi. Zamonning shiddatkorligi bilan hamnafas kompaniyamiz 1 yildan so`ng DSP mahsulotini silliqlash va laminatsiyalash loyahasini amalga oshirdi. Endilikda tayyor LDSPdan (laminatsiyalangan DSP) istalgan turdagi mebel mahsulotini ham ishlab chiqarish mumkin. Yaqin kunlarda "Surxon sanoat qurilish" kompaniyasi tomonidan yana bir ishlab chiqarish korxonasi ishga tushadi. Bu- mahalliy LDSP mahsulotidan konveyer usulida mebel ishlab chiqarish loyihasi. Loyiha 2019-yilda to`liq ishga tushishi ko`zda tutilgan.

Natijada mebel ishlab chiqarishning 90% qismini mahalliyashtirishga erishiladi. Quvonarlisi, bu yaratuvchanliklarning barchasi, bizning vohada, Surxon vohasida amalga oshirilmoqda. Bir so`z bilan aytganda, yovvoyi qamishdan, zamonaviy, qulay mebellar yaralmoqda. O`z o`rnida ona tabiatga jiddiy zarar yetishining oldi ham olindi.

Surxondaryo viloyatida ham qamishdan DSP ishlab chiqarish bo`yicha yirik loyiha amalga oshirilmoqda. Muzrobod tumanida "Surxon KSP-Grand" MChJ tomonidan yillik quvvati 150 ming kub metr DSP ishlab chiqarish yo`lga qo`yiladi. Loyiha qiymati 9,1 mln dollar bo`lib, bu yerda 200 ta doimiy va 2000 ga yaqin mavsumiy ish o`rinlari yaratiladi. Hozirda bu yerda uskunalarni o`rnatish va qurilish-montaj ishlari davom etyapti.

DSP, MDF - sotish, ishlab chiqarish Toshkentda turkumidagi barcha kompaniyalarni jamlagan malumotlar bazasi doimiy ravishda yangi ma`lumotlar bilan, hamda mavjud

ma'lumotlardagi o'zgarishlar bilan yangilanib va to'ldirilib boriladi. Yellowpages.uz mutaxassislari bunday ma'lumotlar aniq ekanligini ta'minlash maqsadida barcha kelib tushgan ma'lumotlarni albatta tekshirishadi. Shunday qilib, biz ushbu bo'limda keltirilgan ro'yhatdagi Toshkentdada joylashgan DSP, MDF - sotish, ishlab chiqarish bo'limi ma'lumotlarini aniq va dolzarbligini ta'minlaymiz. Shu jumladan, ma'lumotlar bazaga tastiqlangandan so'ng kiritiladi.

DSP, MDF - sotish, ishlab chiqarish Toshkentda mintaqasi bo'limini shakillanishida katalog foydalanuvchilari yaqindan yordam berishadi. Shuning uchun agarda siz noaniq bo'lgan, xato yoki yetishmayotgan ma'lumotlarni ko'rib qolsangiz, sizdan bu haqda info@yellowpages.uz electron pochta yozuvi orqali ma'lum qilishingizni so'raymiz. Xatingizni tezkor ravishda ko'rib chiqishimiz uchun xat mavzusida «saytdagi xato» deb yozib, xat ichida esa muammoni ta'riflab berish kerak. Nima bo'lganda ham, ushbu bo'limdagi ma'lumotlarni shaqillanishiga qo'shgan hissangiz uchun sizdan bag'oyatda minnatdor bo'lamiz.

DSP, MDF - sotish, ishlab chiqarish Toshkentda so'rov bo'limini yaratishda shu sohada ish yuritayotgan tadbirkorlarni qo'shadigan muhim hissasi ham kam bo'lmaydi. Yellowpages.uz sizga kerakli bo'limga o'zingiz haqingizda reklama ma'lumotini foydali ravishda joylashtirishingizni taklif etadi. Shu qatorda aytish joiz-ki, siz shu zahotiy o'zingizni auditoriyangizni qo'lga kiritasiz, bunga faqat anketa to'ldirish kerak bo'ladi. Mutaxassislarimiz takliflaringizni ko'rib chiqishga va hamkorlik uchun albatta ikki tomonga ham foyda keltiradigan optimal sharoit yaratishga doimo tayyordirlar. Biz DSP, MDF - sotish, ishlab chiqarish Toshkentda mintaqasi turkumida joylashtirilgan kompaniyangizni ko'rish bo'yicha eng yuqori reytingni egallashingiz uchun qo'limizdan kelgan barchasini qilamiz.

DSP — drevesnostrujehnaya plita, ya'ni yog'och-paraxa plitalar ishlab chiqarish Jizzax viloyatidagi "Jizzax qurilish ziynati" korxonasida hamda Surxondaryo viloyatidagi "Termiz-ta'minot" korxonasida yiliga 10 ming metr kub hajmda, Toshkent viloyatidagi Seowon Kiup korxonasida esa yiliga— 30 ming metr kub hajmda ishlab chiqariladi.

2017 yil oxirida ishga tushirilishi rejalashtirilgan ushbu loyihalarning umumiy qiymati 7,3 mln dollarni tashkil qiladi. Sarmoyalar kompaniya xususiy mablag'lari, chet ellik sarmoyadaorlar mablag'lari hisobiga amalga oshiriladi. Yangi korxonalar hisobdan 145 ishchi o'rni yaratiladi.

Korxonalariga kerak bo'ldigan xom-ashyoni uzuluksiz yetkazib berish tizimini tashkil qilish Qishloq va suv xo'jaligi vazirligi, O'zbekiston fermerlar Kengashi hamda Jizzax, Surxondaryo va Toshkent viloyati hokimiyatlari zimmasiga yuklangan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR;

1. https://www.facebook.com/termiz.dsp.zavod/?locale=hi_IN
2. <https://kun.uz/uz/news/2020/08/26/mahalliy-xomashyodan-dsp-plitalari-ishlab-chiqarish-yolga-qoyilmoqda>
3. <https://www.gazeta.uz/oz/2019/04/17/dsp/>